

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจถ่ายโอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรทางด้านสิ่งแวดล้อมจำกัด และยังขาดประสบการณ์การทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการในเรื่องการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียเท่านั้น ฉะนั้นจึงควรกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบและการวางแผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

4.1.1 ศึกษาทำความเข้าใจงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำความเข้าใจงานสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมอบหมายว่าเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านการใช้ทรัพยากร การกำจัด/ การบำบัด / การฟื้นฟู ต่อของเสียและมลพิษ หรืองานการควบคุมกิจกรรมทั้งในและนอกระบบการจัดการ รวมถึงพิจารณาให้ชัดเจนว่าเป็นงานสำรวจศึกษาวิจัย ติดตามตรวจสอบ อาชีวอนามัย ฯลฯ

4.1.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้เรื่องงานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินงานทางด้านวิชาการ หรืออาจแต่งตั้งในรูปแบบของกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนจากส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคประชาชน ภาคเอกชน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4.1.3 การสร้างแผนดำเนินงาน

การกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติการ และกิจกรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติและบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.4 การดำเนินงาน

การดำเนินงานตามแผนงานให้เป็นที่ทุกขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบผสมผสาน

4.1.5 การสร้างแผนติดตามตรวจสอบ

เนื่องจากการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของระบบสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นมีหลากหลายงานและหลากหลายสิ่งแวดล้อม นอกจากต้องสร้างแผนปฏิบัติอย่างผสมผสานแล้ว ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ต้องสร้างแผนติดตามตรวจสอบ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแผนงานการจัดการทั้งงานย่อยๆ และทั้งระบบสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นนั้นๆ

4.1.6 การทำรายงาน

การดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องบันทึกทั้งสังเกตการวิเคราะห์ผลในพื้นที่ และการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการเหล่านี้ต้องจัดบันทึกอย่างเป็นระบบและแบบแผน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีและเหมาะสมต่อการนำไปใช้เขียนรายงานส่ง

ในกรณีการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมมีปัญหาหรือข้อสงสัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถติดต่อสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสิ่งแวดล้อมได้ตามภาคผนวก ก.

4.2 การกระจายโอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากจะเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดแล้วยังมีบางภารกิจที่เป็นภารกิจถ่ายโอนที่หน่วยงานต่างๆ ได้ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างรวดเร็วและคล่องตัวสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภารกิจถ่ายโอนและหน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ภารกิจถ่ายโอนและหน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจ

หน่วยงาน	ภารกิจถ่ายโอน
กระทรวงคมนาคม 1. กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี	1. ร่องน้ำภายในประเทศที่เป็นบึง ลำคลอง แม่น้ำขนาดเล็กที่มีอยู่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพียงแห่งเดียว 2. ร่องน้ำชายฝั่งทะเลขนาดเล็ก งานดูแลและรักษาร่องน้ำ - งานขุดลอกร่องน้ำ - งานติดตั้งและบำรุงรักษาเครื่องหมายการเดินเรือในร่องน้ำขนาดเล็ก 3. การอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ (ศึกษารายละเอียดได้จากมาตรฐานสถานียขนส่งทางน้ำ)
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1. กรมชลประทาน	1. การดูแล บำรุงรักษา ปรับปรุง โครงการชลประทานขนาดเล็ก 2. การดูแลรักษาทางน้ำประเภทที่ 2 (ศึกษารายละเอียดได้จากมาตรฐานการก่อสร้างบูรณะและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ)
2. สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	1. การดูแล บำรุงรักษาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน 2. ขุดลอกคลองในเขตปฏิรูปที่ดิน 3. ขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน 4. ขุดสระเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน (ศึกษารายละเอียดได้จากมาตรฐานการก่อสร้างบูรณะและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ)

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน	ภารกิจถ่ายโอน
3. กรมประมง	1. ฝึกอบรมประชาชนทั่วไป (อบรมอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ)
4. กรมส่งเสริมการเกษตร	1. การปรับปรุงฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
กระทรวงอุตสาหกรรม 1. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	1. การติดตามและตรวจสอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษในการประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.2510 และกิจกรรมต่อเนื่อง 2. การดำเนินการตามกฎหมาย 3. การทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการทำเหมืองแร่ 4. การตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและการแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (รายละเอียดตามภาคผนวก ข.)
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 1. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประกอบด้วย 1. การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม/การมีส่วนร่วมของประชาชน 2. การเฝ้าระวังและป้องกันสิ่งแวดล้อม 3. การฟื้นฟูและบำบัดสิ่งแวดล้อม 4. การศึกษาวิจัยเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม 5. งานสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

หน่วยงาน	ภารกิจถ่ายโอน
2. กรมควบคุมมลพิษ	ศึกษารายละเอียดได้จากคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จาก www.onep.go.th และ www.thailocaladmin.go.th ซึ่งได้แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบแล้วตามหนังสือตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท 0891.4/ 83 ลงวันที่ 11 มกราคม 2550 (รายละเอียดตามภาคผนวก ค.) 1. งานติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษในท้องถิ่นของตน - งานตรวจสอบคุณภาพน้ำ ในแม่น้ำสายหลัก ลำน้ำสาขา และแหล่งน้ำปิด น้ำทะเลชายฝั่ง - งานตรวจสอบคุณภาพอากาศและเสียง ตรวจสอบสถานการณ์มลพิษทางอากาศและเสียงจากยานพาหนะ ในพื้นที่ที่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศตั้งอยู่รวมทั้งพื้นที่ที่ไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ และพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหามลพิษทางอากาศสูงหรือในพื้นที่ที่ต้องมีการจัดการคุณภาพอากาศในระดับภาค เช่น โครงการนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น 2. การดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ศึกษารายละเอียดได้จากมาตรฐานการบำบัดน้ำเสีย และมาตรฐานการกำกับดูแลโรงงาน)

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน	ภารกิจถ่ายโอน
กระทรวงมหาดไทย 1. กรมโยธาธิการและผังเมือง	1. การบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะมูลฝอย (ศึกษารายละเอียดได้จากมาตรฐานการบำบัดน้ำเสีย และ มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล)